

Uvodna riječ

Miroslav Galić

Univerzitet u Banjoj Luci, Filozofski fakultet

Dragi čitaoci,

Dobrodošli u najnovije izdanje našeg časopisa, posvećenog jednom od najintrigantnijih filozofskih koncepta - Kantovim transcendentelnim argumentima. Kant je bio veliki njemački filozof 18. vijeka, čiji su radovi imali značajan uticaj na različite discipline poput filozofije, matematike, fizike, etike i estetike. Bio je poznat po svojoj složenoj i duboko promišljenoj filozofiji, a njegovo djelo "Kritika čistog uma" smatra se jednim od ključnih tekstova zapadne filozofije.

Transcendentalni argumenti koje je Kant iznio u "Kritici čistog uma" izazvali su živu raspravu među filozofima, jer nude revolucionarni pristup spoznaji i našem razumijevanju svijeta oko nas. Kant je tvrdio da su naša spoznaja i razumijevanje uslovljeni načinom na koji mi doživljavamo i organizujemo svijet u našem umu. Ova dva argumenta nazivaju se "transcendentalni argument za spoznaju" i "transcendentalni argument za postojanje svijeta".

Transcendentalni argument za spoznaju se temelji na ideji da naša spoznaja o svijetu nije pasivno primanje podataka, već aktivni proces našeg uma koji oblikuje i strukturise iskustvo. Kant tvrdi da su naša čula samo si-

rovi materijal koji dolazi iz vanjskog svijeta, ali naš um primjenjuje kategorije (kao što su prostor, vrijeme, kauzalnost itd.) na te čulne podatke kako bi stvorio smisao i organizovao ih u razumljive pojmove. Bez tih kategorija, tvrdi Kant, svijet bi bio neprepoznatljiv i haotičan.

Transcendentalni argument za postojanje svijeta se fokusira na ideju da postojanje svijeta i naša spoznaja o njemu zahtijevaju postojanje transcendentelnih uslova mogućnosti. Kant tvrdi da postojanje svijeta zahtijeva postojanje prostora i vremena kao osnovnih oblika našeg saznanja. Naša percepcija prostora i vremena omogućuje nam da organizujemo i shvatimo svijet oko nas. Kant takođe tvrdi da je um opremljen a priornim kategorijama (npr. kauzalnost) koje su nužne za razumijevanje svijeta. Stoga, postojanje svijeta ne može biti nezavisno od ovih transcendentelnih uslova mogućnosti.

Budući da Kantove ideje i dalje izazivaju rasprave i potiču na razmišljanje, pozivamo vas da se pridružite našoj filozofskoj zajednici i učestvujete u raspravama. Otvoreni smo za vaše prijedloge, pitanja i komentare, jer smatramo da je dijalog ključan za daljnje istraživanje i razumijevanje Kantove misli.